

1.	Наслов на наставниот предмет	МОРФОЛОГИЈА И ФИЗИОЛОГИЈА НА КЛЕТКА			
2.	Код	МЕД-112			
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра за хистологија и ембриологија и Катедра за физиологија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Интегриран циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва/ I	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	Проф. д-р Лилјана Миленкова - одговорна за наставата по морфологија на клетка Проф. д-р Сања Манчевска - одговорна за наставата по физиологија на клетка			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> • Да се запознае со градбата на сите структурни компоненти на клетката, поврзувајќи ја нивната градба со функцијата • Да ги запознава евидентните морфолошки промени што настануваат при процесот на митозата, мејозата и апоптозата на клетката • Да ја осознае клетката како функционална целина, проучувајќи ги функциите на одделните клеточни структури и системи, како и интеракцијата на клетката со околината • Да ги осознае клеточните производни процеси, клеточните информациски процеси како и контролните механизми кои ја овозможуваат нивната физиолошка функција. 				
11.	Содржина на предметната програма: <p>Теоретска и практична настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Основна структура и физиологија на прокариотски клетки • Еукариотски клетки: • Морфолошки карактеристики на плазмалемата, гликокаликсот, цитозолот, клеточните органели и јадрото • Морфолошки карактеристики на клетка во митоза, мејоза, при стареење и при физиолошка смрт • Морфолошки специфики на различни типови клетки во човечкиот организам • Функција на клетката, околина на клетката и нејзино однесување (мотилитет и комуникација со околината и со останатите клетки) • Функција на клеточните физиолошки системи • Функција на јадрото и на клеточните органели • Производни процеси во клетката, синтеза на нуклеински киселини, протеини, аминокиселини, и нивна регулација • Клеточни информационални процеси и нивна регулација • Клеточна репликација и развој на организам • Специјализирани клеточни системи. 				

12.	Методи на учење: Интерактивни предавања, вежби			
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часа		
14.	Распределба на расположивото време	60 часови предавања, вежби 90 часови домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	34 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	26 часа
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	90 часови
Начин на оценување				Бодови
17.1	Тестови	Континуирани проверки бодови		мин.-макс. 23 - 38
		Континуирана проверка на знаења (колоквиум): и писмен тест:		
		Морфологија на клетка	бодови	23 - 38
	Завршен испит	Писмен тест бодови		мин.-макс. 25 - 43
		Физиологија на клетка (транспорт низ клеточна мембрана, функција на клеточни органели, функција на јадро, информациски системи на клетка, и специјализирани клеточни системи)		
17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарски работи	бодови	мин.-макс /
17.3	Активно учество	Теоретска настава бодови		мин.-макс. 2 - 4
		Практична настава бодови		10 – 15
		Практична настава: клеточна морфологија бодови		4 – 6
		Практична настава: клеточна физиологија бодови		6 - 9
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д

		од 77 до 84 бода	8 (осум) Ц		
		од 85 до 92 бода	9 (девет) Б		
		од 93 до 100 бода	10 (десет) А		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми:</p> <p>За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската настава, активно да учествува во практичната настава и семинарите, и да ги полага континуираните проверки.</p> <p>За да пристапи на завршен испит во испитна сесија, студентот треба да ја има положено секоја од предвидените континуирани проверки со минимум 60% бодови.</p> <p>Ако во тек на семестарот не ги положил континуираните проверки, студентот полага комплетен испит (во испитната сесија прво ги полага неположените континуирани проверки, а потоа пристапува на завршен испит).</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1	1	Л. Миленкова, Н. Костовска	Структурни карактеристики на еукариотските клетки	УКИМ, Медицински факултет	2011
	2	Катедра за хистологија и ембриологија	Водич низ наставата по морфологија на клетка		2017
	3	Артур К. Гајтон, Џон Е. Хол	Учебник по медицинска физиологија	Академски печат	2012
	4	В. Малеска Иванов-ска и сор.	Практикум по физиологија на клетка	УКИМ, Медицински факултет	2011
	Дополнителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2	1	М. Рос, В. Павлина	Хистологија – текст и атлас (клеточна и молекуларна биологија)	(превод на 5. изд) Табернакул	2010
	2	Л.К. Жунвеира, Х. Карнеиро	Основи на хистоло- гија (текст и атлас)	(превод на 11 изд) Просветно дело	2009

		3	Goeffrey M. Cooper, Robert E. Hausman	Станица – молекуларни приступ	Медицинска Наклада, Загреб	2004	
1.	Наслов на наставниот предмет			ВОВЕД ВО МЕДИЦИНА			
2.	Код			МЕД -115			
3.	Студиска програма			Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма Институт за социјална медицина			УКИМ-Медицински факултет Катедра по социјална медицина			
5.	Степен на образование (прв циклус)			Интегриран циклус			
6.	Академска година/семестар			прва/І	7.	Број на ЕКТС кредити	2
8.	Наставник			Раководител на катедра: Проф. д-р Фимка Тозија Одговорен наставник: Проф. д-р Моме Спасовски, Проф. д-р Фимка Тозија, Проф. д-р Елена Косевска *наставата ја изведуваат сите наставници на катедрата			
9.	Предуслови за запишување на предметот			НЕМА			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> ▪ Запознавање со основните принципи и задачи на медицината. ▪ Вовед во историјата на медицината и јавното здравје. ▪ Карактер и значење на медицинските професии, принципи и нивоа на организација на здравствената заштита. ▪ Здравје и болест и нивоа на превенција. ▪ Основни карактеристики и превенција на одделни болести и групи на болести 						
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> • Дефиниција, задачи, и поделба на медицина; Услови за добар студент на медицина и лекар; • Медицинска едукација-Единбуршка декларација; Ретроспектива на развојот на медицина и јавното здравје низ вековите; • Појава на модерната медицина; Природно научни основни на медицина; • Теориска концептуализација и дефиниции за здравјето; Детерминанти на здравјето; Што е болест, природен тек на болеста, и нивоа на превенција; • Начела на организација и нивоа во системот на здравствена заштита. • Медицински професии – легислативни и етички аспекти; Лекарска и други професии; Приправнички и стручен испит; Специјализации и 						

	<p>субспецијализации;</p> <ul style="list-style-type: none"> Здравствена состојба на населението во светот. Етички и вредностни дилеми во јавното здравје. Карактеристики и превенција на одделни болести и групи на болести. Меѓународни и национални организации во областа на здравството. <p>Практична настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> Контрола и превенција на заразни и незаразни болести; Запознавање со работата и организацијата на здравствените установи во РМ; 			
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања, вежби, семинари			
13.	Вкупен расположив фонд на време	60 часови		
14.	Распределба на расположивото време	30 часови предавања, вежби 30 часови домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	15 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	15 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	30 часови
17.	Начин на оценување		бодови	
	17.1	Тестови	<p>Континуирани проверки бодови мин.-макс. 18 – 30</p> <p>Континуирана проверка на знаења (колоквиум): 1 писмен тест</p> <p>Ја покрива првата половина од сите области од предметната програма од теоретската и практичната настава за предметот Вовед во медицината и медицински професии, која е поделена на два еднакви дела.</p>	
	Завршен испит	<p>Усмен дел* бодови мин.-макс. 36 – 60</p> <p>* Усмен дел (интегративен) –се испрашува интегративното знаење кое е битно за разбирање на целината на предметот. (за оцена 10=56-60 бода; за 9=51-55 бода; за 8=46-50 бода; за 7=41-45 бода; за 6=36-40 бода)</p> <p>Студентот е должен да освои минимум од предвидените бодови за секој дел од испитот посебно, за да може да му бидат впишани бодовите за завршен испит. Во спротивно,</p>		

			испитот се смета за неположен.		
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарски работи	бодови	мин.-макс 4 – 5
	17.3	Активно учество	Теоретска настава*	бодови	мин.-макс. 1 – 2
			Практична настава**	бодови	1 – 3
			* Присуство на теоретска настава 25%-50% 1 бод 51%-100% 2 бода		
			** Практична настава (3 блока вежби во траење од 5 часа) 1 блок = 1 бод 2 блока = 2 бода 3 блока = 3 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода	5 (пет) Ф		
		од 60 до 68 бода	6 (шест) Е		
		од 69 до 76 бода	7 (седум) Д		
		од 77 до 84 бода	8 (осум) Ц		
		од 85 до 92 бода	9 (девет) Б		
		од 93 до 100 бода	10 (десет) А		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми:</p> <p>За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да ја положи предвидената континуирана проверка, односно да освои минимум 60% од вкупниот број бодови предвидени за континуирана проверка при што во испитната сесија прво ги полага неположените континуирани проверки, а потоа пристапува на завршен испит.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1	1	Сетураман КР.	Комуникациски вештини во клиничката пракса	Табернакул	2010
	2	Донев Д.	Вовед во	Медицнски	2013

			медицината	факултет – Скопје, во печат		
22.2	Доплнителна литература					
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година	
	1					